

Yhteenveto Kansalliskielistrategia-hankkeen kyselystä: ”Kuinka käytät kansalliskieliäsi?”

Kansalliskielistrategia-hanke on pääministerin johdolla laadittava pitkän aikavälin kielistrategia kahden elinvoimaisen kansalliskielen, suomen ja ruotsin, kehittämiseksi. Kansalliskielistrategia-hanke on toteuttanut kyselyn, jossa selvitettiin sitä, kuinka opiskelijat Suomessa käyttävät kansalliskieliä suomea ja ruotsia ja minkälaista hyötyä he kokevat saavansa kyseisistä kielistä. Kysely lähetettiin opiskelijoille yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kattoyhdistysten yleisiä sähköpostilistoja käyttäen.

Kysely koostui kysymyksistä, joissa selvitettiin 1) taustatietoja, kansalliskielten osaamisesta koettua hyötyä niin 2) yleisesti kuin 3) tulevaisuudessa työelämässä. Kyselyssä selvitettiin myös miten vastaajat käyttävät suomea ja ruotsia 4 a) vapaa-ajallaan ja 4 b) opinnoissaan.

Taustatiedot (1):

Kyselyyn vastasi 1 959 opiskelijaa. Kyselyn voi olettaa tavoittaneen kymmeniä tuhansia opiskelijoita. Vastaajista noin 71 prosenttia oli naisia ja noin 29 prosenttia oli miehiä. Vastaajien joukossa oli niin suomen- kuin ruotsinkielisiä, joista valtaosa oli suomenkielisiä. (Katso tarkempi sukupuolijakauma taulukosta 1, kielijakauma taulukosta 2).

Kansalliskielten osaamisesta seuraava hyöty nyt ja tulevaisuudessa (2, 3):

Melkein kaikki vastaajat, niin suomen- kuin ruotsinkieliset kokivat hyötävänsä *suomen kielen* osaamisesta. Selvä enemmistö koki myös hyötävänsä *ruotsin kielen* osaamisesta. Suomenkielisistä vastaajista noin 65 prosenttia oli sitä mieltä, että he hyötävät ruotsin kielen osaamisestaan. Vain 52 yhteensä 1 572:sta suomenkielisestä vastaajasta ilmoittivat, etteivät he osaa ruotsia.

Noin 90 prosenttia suomen- ja ruotsinkielisistä oli täysin samaa mieltä siitä, että *suomen kielestä* on hyötyä mahdollisella tulevilla työuralla. Suomenkielisistä vastaajista noin 45 prosenttia oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että *ruotsin kielen* osaamisesta on hyötyä mahdollisella tulevilla työuralla. Suomenkielistä vastaajista 32 prosenttia oli täysin tai melko eri mieltä koskien ruotsin kielestä seuraavaa hyötyä tulevilla työuralla. Lähes 90 prosenttia ruotsinkielisistä oli täysin samaa mieltä koskien ruotsin kielestä seuraavaa hyötyä työuralla.

Kysymykseen siitä, uskovatko vastaajat niin *suomea kuin ruotsia* osaavilla, eli *molempia kieliä* osaavilla opiskelijoilla, olevan enemmän mahdollisuuksia työelämässä, noin 68 prosenttia *suomenkielisistä* vastaajista oli täysin tai melko samaa mieltä. Vain noin viisi prosenttia suomenkielisistä vastaajista oli täysin eri mieltä. Noin 80 prosenttia *ruotsinkielisistä* oli täysin samaa mieltä. Alle yksi prosentti ruotsinkielisistä oli täysin tai melko eri mieltä.

Miten kansalliskieliä käytetään vapaa-ajalla ja opinnoissa (4a, 4b):

Suomenkieliset ilmoittivat käyttäneensä *suomen kieltä* laaja-alaisesti vapaa-ajallaan ja opinnoissaan kuluneen vuoden aikana. Useimmat kyselyssä esitetyt mahdollisuudet käyttää suomen kieltä vapaa-aikana saivat melkein sataprosenttiset vastausluvut. Myös opinnoissa ilmoitettiin käytettävän paljon suomen kieltä.

Ruotsinkielisistä monet ilmoittivat käyttäneensä *suomen kieltä* vapaa-ajallaan ja opinnoissaan. Vapaa-ajalla ruotsinkieliset käyttivät suomea eniten sanoma- ja aikakauslehtien (noin 90 prosenttia ruotsinkielisistä vastaajista) ja Internetin muodoissa (noin 85 prosenttia vastaajista). Opinnoissaan ruotsinkielisistä vastaajista ilmoittivat käyttäneensä suomen kieltä eniten lähdemateriaalina (noin 80 prosenttia vastaajista) ja tenttikirjallisuuden myötä (noin 73 prosenttia vastaajista).

Suomenkielisistä vastaajista monet ilmoittivat käyttäneensä *ruotsin kieltä* vapaa-ajallaan, eniten vastauksia saaneet vaihtoehdot olivat musiikki (noin 55 prosenttia suomenkielisistä vastaajista), Internet (noin 51 prosenttia) ja elokuvat (noin 47 prosenttia). Opinnoissaan suomenkieliset vastaajat olivat käyttäneet ruotsin kieltä eniten kielikurssien (noin 47 prosenttia vastaajista), lähdekirjallisuuden (noin 40 prosenttia) ja luentojen muodossa (noin 40 prosenttia). (Katso kaikki vastaukset koskien vapaa-ajan ruotsin kielenkäyttöä taulukosta 3).

Ruotsinkieliset ilmoittivat käyttäneensä paljon *ruotsin kieltä* niin vapaa-ajallaan kuin opinnoissaan kuluneen vuoden aikana. Useimmat kyselyssä esitetyt mahdollisuudet käyttää ruotsin kieltä vapaa-aikana saivat melkein sataprosenttiset vastausluvut. Yli 80 prosenttia ruotsinkielisistä vastaajista ilmoitti käyttäneensä ruotsin kieltä opinnoissaan muun muassa lähdemateriaalina, tenttikirjallisuudessa ja luennoilla.

Muuta huomioitavaa:

Vastaajien oma kielten osaamistaso voi vaikuttaa vastauksiin, jotka koskevat kielten osaamisesta seuraavaa hyötyä.

Sukupuolten väliset selvät erot olivat huomattavia suomenkielisten vastaajien keskuudessa. Noin 73 prosenttia suomenkielisistä naisista koki, että ruotsin kielen osaamisesta on heille hyötyä, verrattuna noin 44 prosenttiin suomenkielisistä miehistä. Noin 44 prosenttia suomenkielisistä miehistä oli sitä mieltä, että he eivät hyödy ruotsin kielestä, verrattuna suomenkielisten naisten 15 prosenttiin. Noin 29 prosenttia suomenkielisistä miehistä olivat täysin eri mieltä siitä, että ruotsin kielestä seuraisi hyötyä tulevalla työuralla. Suomenkielisistä naisista vain 7 prosenttia oli täysin eri mieltä samasta asiasta. Vastauksista tuli myös ilmi, että suomenkieliset naiset ovat käyttäneet ruotsia paljon laaja-alaisemmin kuin suomenkieliset miehet.

Taulukot seuraavilla sivuilla.

Taulukot

 Vertailuryhmä: suomi, äidinkieli

 Vertailuryhmä: ruotsi, äidinkieli

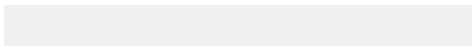

N:1959

Sukupuoli

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	nainen	1124	71,50%					
		236	68,80%					
2.	mies	448	28,50%					
		107	31,20%					
	Yhteensä	1572	100%					
	Yhteensä	343	100%					

Taulukko 1. Sukupuolijakauma.

Äidinkieli

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	suomi	1572	100,00%					
		0	0,00%					
2.	ruotsi	0	0,00%					
		343	100,00%					
	Yhteensä	1572	100%					
	Yhteensä	343	100%					

Taulukko 2. Äidinkieli.

Taulukot jatkuvat seuraavalla sivulla.

Minkälaisissa tilanteissa olet ollut vapaa-ajallasi tekemisissä ruotsin kielen kanssa viimeisen vuoden aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	sanoma- ja aikakauslehdet	707	44,97%					
		340	99,13%					
2.	kirjallisuus	336	21,37%					
		330	96,21%					
3.	elokuvat	744	47,33%					
		309	90,09%					
4.	musiikki	867	55,15%					
		316	92,13%					
5.	urheilu	176	11,20%					
		235	68,51%					
6.	harrastukset	217	13,80%					
		288	83,97%					
7.	internet	799	50,83%					
		331	96,50%					
8.	sosiaalinen media (facebook, youtube yms.)	636	40,46%					
		319	93,00%					
9.	opiskelu- ja järjestötoiminta	511	32,51%					
		289	84,26%					
10.	juhlat	182	11,58%					
		316	92,13%					
11.	ystävien kanssa	447	28,44%					
		339	98,83%					
12.	sukulaisten kanssa	211	13,42%					
		338	98,54%					
13.	parisuhteessa	103	6,55%					
		231	67,35%					

Taulukko 3. Ruotsin kielen käyttö vapaa-ajalla.

Kysely: Kuinka käytät kansalliskieliäsi?

Tervetuloa vastaamaan Kansalliskielistrategian kyselyyn.

Kansalliskielistrategia on osa pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmaa. Pääministerin johdolla laaditaan pitkän aikavälin kielistrategia kahden elinvoimaisen kansalliskielen, suomen ja ruotsin, kehittämiseksi sekä konkretisoidaan sen pohjalta toimet hallituskaudelle.

Suomea ja ruotsia käytetään eri laajuudessa ja eri yhteyksissä. Kyselyn tarkoituksena on kerätä omakohtaisia kokemuksia ja ajatuksia kansalliskieltemme käytöstä. Kysely on suunnattu korkeakouluopiskelijoille. Kaikkia vastauksia käsitellään luottamuksellisesti.

Vastaaminen vie vain hetken. Kiitos ajastasi!

Sukupuoli

- nainen
 mies

Ikä _____

Äidinkieli

- suomi
 ruotsi
 jokin muu, mikä _____

Opiskelukieli

- suomi
 ruotsi
 jokin muu, mikä _____

Oletko sitä mieltä, että *suomen kielen* osaamisesta on sinulle hyötyä?

- kyllä
 ei
 en osaa sanoa

Minkälaista? Mainitse mielellään esimerkkejä.

- En osaa suomea

Oletko sitä mieltä, että *ruotsin kielen* osaamisesta on sinulle hyötyä?

- kyllä
 ei
 en osaa sanoa

Minkälaista? Mainitse mielellään esimerkkejä.

En osaa ruotsia

Minkälaisissa tilanteissa olet ollut vapaa-ajallasi tekemisissä *suomen kielen* kanssa viimeisen vuoden aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- sanoma- ja aikakauslehdet
- kirjallisuus
- elokuvat
- musiikki
- urheilu
- harrastukset
- internet
- sosiaalinen media (facebook, youtube yms.)
- opiskelu- ja järjestötoiminta
- juhlat
- ystävien kanssa
- sukulaisten kanssa
- parisuhteessa

Muita vapaa-ajan aktiviteetteja, mitä?

En ole ollut tekemisissä suomen kielen kanssa vapaa-ajallani

Minkälaisissa tilanteissa olet ollut vapaa-ajallasi tekemisissä *ruotsin kielen* kanssa viimeisen vuoden aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- sanoma- ja aikakauslehdet
- kirjallisuus
- elokuvat
- musiikki
- urheilu
- harrastukset
- internet
- sosiaalinen media (facebook, youtube yms.)
- opiskelu- ja järjestötoiminta
- juhlat
- ystävien kanssa
- sukulaisten kanssa
- parisuhteessa

Muita vapaa-ajan aktiviteetteja, mitä?

En ole ollut tekemisissä ruotsin kielen kanssa vapaa-ajallani

Minkälaisissa yhteyksissä olet ollut tekemisissä *suomen kielen kanssa* opinnoissasi? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- lähdemateriaalina
- tenttikirjallisuudessa
- luennoilla
- seminaareissa
- esseissä
- kielikurssilla
- opiskelijavaihdossa

Muita esimerkkejä, mitä?

En ole käyttänyt suomen kieltä opinnoissani

Minkälaisissa yhteyksissä olet ollut tekemisissä *ruotsin kielen kanssa* opinnoissasi? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- lähdemateriaalina
- tenttikirjallisuudessa
- luennoilla
- seminaareissa
- esseissä
- kielikurssilla
- opiskelijavaihdossa

Muita esimerkkejä, mitä?

En ole käyttänyt ruotsin kieltä opinnoissani

Uskotko, että *suomen kielestä* on hyötyä tulevalla työurallasi?

Täysin eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

En osaa
sanoa

Minkälaista? Mainitse mielellään esimerkkejä.

En osaa suomea

Uskotko, että ruotsin kielestä on hyötyä tulevalla työurallasi?

Täysin eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

En osaa
sanoa

Minkälaista? Mainitse mielellään esimerkkejä.

En osaa ruotsia

Uskotko, että suomea ja ruotsia osaavilla opiskelijoilla on valmistuttuaan enemmän mahdollisuuksia työelämässä?

Täysin eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

En osaa
sanoa

Minkä takia? Mainitse mielellään esimerkkejä.
